

BELEIDSPLAN 22 | 26

Dit is het beleidsplan van GRIP voor de periode van 2022 tot 2026.

Het werd goedgekeurd door de Algemene Vergadering van GRIP op 16 november 2021.

GRIP werd opgericht in 2000. Meer dan 20 jaar geleden.

Met dit beleidsplan staat GRIP klaar voor een nieuwe periode. Nog steeds met dezelfde uitdaging:

***De vereniging stelt zich tot doel
gelijke kansen en gelijke rechten
van personen met een handicap te realiseren.***

INLEIDING

Hoe kwam het beleidsplan tot stand?

Het vorige beleidsplan van GRIP liep van 2015 tot 2019. Het uitwerken van een nieuw beleidsplan liep heel wat vertraging op. In 2020 ook door de coronapandemie. 2020 en 2021 waren dus overgangsjaren.

Dit beleidsplan 22|26 is het resultaat van een participatief proces. Zo was er een bevraging bij alle GRIPpers (stafleden en vrijwilligers) en een 10-tal externe betrokkenen. Verder werd er grondig afgestemd met de inhoudelijke netwerken binnen GRIP. De netwerken hebben mee bepaald welke prioriteiten er aangewezen zijn binnen iedere grote doelstelling. Een werkgroep beleidsplan werkte in 2020 en 2021 heel grondig door aan dit plan. Hade Bamps en Wiske Verhaest van Levuur stonden ons bij als externe coaches.

Impact en heldere doelstellingen

Het streven naar impact is de rode draad bij de uitwerking van het nieuwe beleidsplan. We willen met GRIP een verschil maken. We benoemen daarbij zowel de verandering die we willen bereiken in de maatschappij (outcome) als wat GRIP concreet zal op touw zetten (output).

We kozen 3 speerpunten.

1. GRIP legt een voorstel op tafel voor een nieuw decreet dat een volwaardige basis voorziet voor het recht op ondersteuning en persoonlijke assistentie.
2. GRIP richt zich naar de werkgevers en zorgt ervoor dat ze ondersteund worden om mensen met een arbeidshandicap tewerk te stellen.
3. GRIP zet gerichte acties op om het maatschappelijke én politieke draagvlak voor inclusief onderwijs te vergroten.

GRIP als zelforganisatie van personen met een handicap

GRIP is opgericht door personen met een handicap zelf en door ouders of contextfiguren. Het is een bewuste keuze om op en top een zelforganisatie te blijven, waar ervaringsdeskundigen aan het stuur staan. In de komende jaren zullen we ook volop blijven inzetten op die ervaringsdeskundigheid.

Verbondenheid en samenwerking met andere betrokkenen

Wanneer we kijken naar wat van onze organisatie een sterke organisatie maakt, dan speelt de relatie met de andere stakeholders daar ook een belangrijk rol bij. We zijn ervan overtuigd dat onze impact niet alleen afhangt van onze eigen activiteit maar ook van het samenspel van de activiteiten van andere organisaties. Daarom maken we bij de uitwerking en de opstart van dit nieuwe meerjarenplan bewuste keuzes op het vlak van samenwerking.

Haalbaarheid voor de organisatie en werkbaar werk

Als gedreven organisatie hebben we hoge ambities. In het beleidsplan hebben we wel oog voor haalbaarheid. We hebben daarbij zowel onze capaciteit voor ogen als een realistische planning. Voor de personeelsploeg is het daarbij belangrijk dat we zorg dragen voor werkbaar werk.

Communicatie

We besteden aandacht aan de communicatie van dit meerjarenplan. Het is aangewezen dat het voor iedereen buiten GRIP duidelijk is waar GRIP op inzet. Maar ook dus waar GRIP niet op inzet. Zeker bij de opstart van het nieuwe meerjarenplan, voorjaar 2022, voorzien we om duidelijk in te zetten op deze communicatie. Bijzondere aandacht zal daarbij gaan naar de organisaties of instanties waar we nauw mee samenwerken.

Voortrekker en aanjager

GRIP blijft de rol van voortrekker en aanjager opnemen. Het betekent dat we een visie aanhouden die duidelijke keuzes inhoudt op het vlak van

inclusie. Het betekent ook dat we innovatief en toekomstgericht willen zijn. Dit is een bewuste keuze. Voor deze rol krijgen we respect. Maar omdat we een uitgesproken visie aanhouden, is het onvermijdelijk dat sommigen afstand nemen van GRIP. Vanuit een duidelijke visie proberen we wel verbindend te werken.

Verder werken en vernieuwen

Het was een bewuste keuze om een aantal doelstellingen en strategieën uit het vorige meerjarenplan verder te zetten. We stellen vast dat de weg naar gelijke rechten en inclusie nog lang is en we in Vlaanderen jammer genoeg langzaam evolueren. Maar er zijn ook keuzes gemaakt voor nieuwe accenten en een vernieuwende aanpak.

Waar zit het nieuwe in dit meerjarenplan?

- Het beleid beïnvloeden en sensibiliseren blijven 2 belangrijke strategieën. Maar we ontwikkelen diverse strategieën die complementair werken zoals vormingen aanbieden, betrokkenheid bij pilootprojecten, juridische actie en samenwerking met lokale actoren.
- We geven nieuwe ontwikkelingen op het vlak van handicapvisie volop aandacht binnen de werking van GRIP, met een eerste focus op het kruispuntdenken.
- In een aantal vernieuwende projecten trekken we voluit de kaart van de werkgeversbenadering. We spreken werkgevers aan als medestanders om inclusieve werkvloeren te maken.
- We versterken de rechtenbenadering door de opstart van het netwerk Handicap en Recht en het verder verkennen en inzetten van juridische strategieën.
- We richten ons meer naar het lokale niveau van steden en gemeenten, dit onder meer door een eerste inclusie hot spot in Brugge en een reeks pop-ups in Vlaamse steden.
- Een nieuwe sensibilisatiestrategie zal onze doelstellingen op het vlak van de kijk op handicap versterken.
- We zullen publieke acties opzetten om onze actiepunten op de beleidsagenda te plaatsen.

1. VOORSTELLING GRIP

Gelijke Rechten voor Iedere Persoon met een handicap (GRIP) is de mensenrechtenorganisatie van en voor personen met een handicap in Vlaanderen. We streven naar gelijke rechten en gelijke kansen en komen op voor een inclusieve samenleving.

Missie

"De vereniging stelt zich tot doel gelijke kansen en gelijke rechten van personen met een handicap te realiseren."

Visie op handicap

- Handicap benaderen we vanuit 'diversiteit' en diversiteit beschouwen we als een meerwaarde in onze maatschappij.
- We kiezen bewust voor de term 'personen met een handicap' omdat handicap verwijst naar een welbepaalde sociale groep en sociale uitsluiting binnen een samenleving. Niet het individu met de beperking is bepalend voor zijn handicap, maar wel de samenleving.
- Het denken over handicap is steeds in beweging. Er vindt een evolutie plaats van een medische over een sociale naar een culturele visie op handicap. Daarnaast komt de mensenrechtenbenadering meer aan bod. GRIP wil deze evolutie versterken en voeden met nieuwe visies en denkbeelden. We hebben het over een sociaal – cultureel – mensenrechtenmodel.
- Zowel wijzelf als onze familieleden maken gebruik van ondersteuning. De geboden ondersteuning moet bijdragen tot een kwaliteitsvol bestaan. We streven naar een zo hoog mogelijke kwaliteit van bestaan door de realisatie van zelfbeschikking.
- Het einddoel van GRIP is een inclusieve en diverse samenleving waarbinnen iedereen evenwaardig en evenredig deelneemt aan alle maatschappelijke domeinen. En waarbij een beperking wordt gezien als een volwaardig deel van de identiteit.
- Drie zwaartepunten in de visie van GRIP zijn: ervaringsdeskundigheid, mensenrechten en kwaliteit van bestaan.

GRIP is voortrekker en aanjager

GRIP neemt de positie in van voortrekker en aanjager. Dit is een bewuste keuze die we eerder als volgt hebben geformuleerd:

“GRIP is een gelijkekansenorganisatie en mensenrechtenbeweging die expertise ontwikkelt rond gelijke kansen en gelijke rechten voor personen met een handicap en die door zijn samenstelling de mogelijkheid heeft om voortrekker te zijn en het middenveld, het beleid en de politiek aan te jagen.”

Daarbij gaat aandacht uit naar:

- een sterke visie;
- een onafhankelijke positie;
- scherp uit de hoek komen;
- samenwerken met andere organisaties;
- ervaringsdeskundigheid;
- beweging brengen;
- beleid beïnvloeden;
- goede praktijk ondersteunen.

Wat is er verder eigen aan GRIP ?

GRIP is een zelforganisatie van personen met een handicap, **ervaringsdeskundigheid** staat voorop.

Het **VN-Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap** (VRPH) vormt ons uitgangspunt.

Het gaat bij GRIP om gelijke rechten voor **iedere persoon met een handicap**. Dit wil zeggen dat we het niet hebben over een groep of over bepaalde groepen, maar over individuen, mensen met gelijke rechten.

GRIP is dan ook **handicapoverstijgend** – de organisatie overstijgt de verschillende vormen van handicap en richt zich nog verder naar ‘diversiteit’ en mensenrechten.

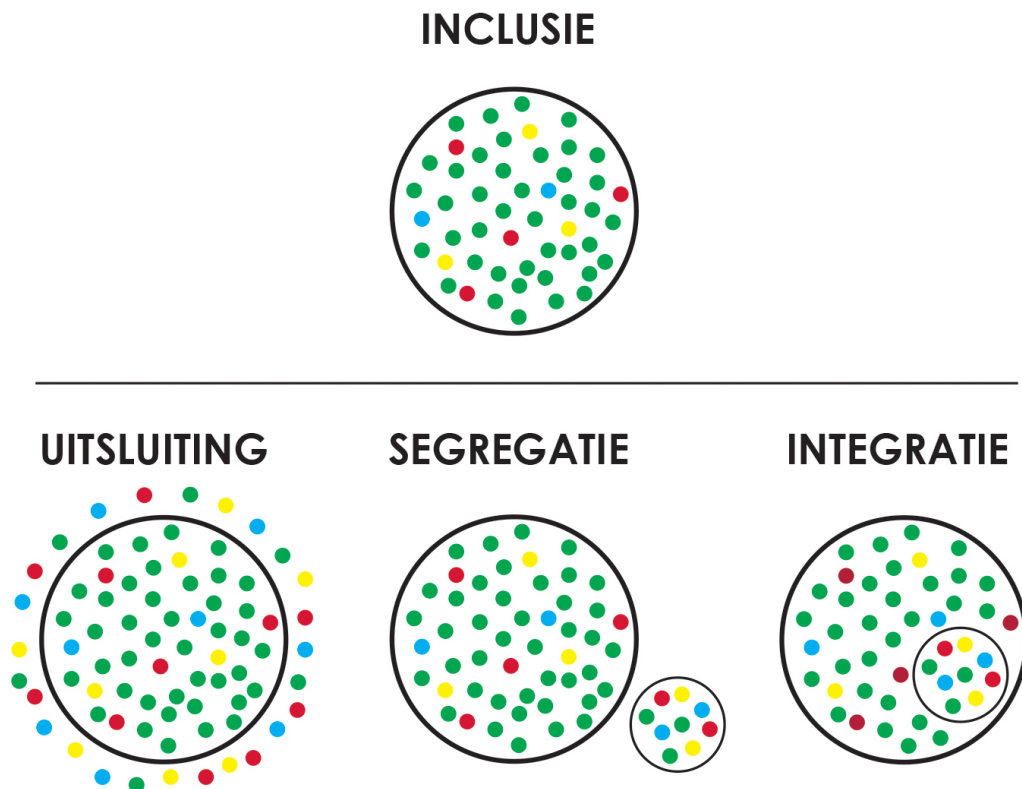
GRIP richt zich in de eerste plaats op het regionale – Vlaamse – beleidsniveau.

2. GRIP KOMT OP VOOR INCLUSIE

In het vorige meerjarenplan hebben we de slogan “kom op voor inclusie” verbonden aan onze doelstellingen. We houden deze slogan aan in het beleidsplan 22|26 om ook de komende jaren onze uitdaging uit te dragen.

GRIP = kom op voor inclusie

En aan deze slogan koppelen we onze sterke visuele voorstelling van inclusie.

3. ZEVEN GROTE DOELSTELLINGEN

Met 7 grote doelstellingen geven we aan op welke vlakken GRIP met dit beleidsplan een verandering nastreeft in de maatschappij. De grote verandering die we nastreven is een inclusieve wereld. Inclusie omvat vele aspecten. Het opstellen van een plan maakt het nodig om keuzes te maken. We hebben gewikt en gewogen. En we kiezen ervoor om de komende jaren te blijven inzetten op dezelfde 5 thema's van het vorige beleidsplan: **ondersteuning, werk, onderwijs, wonen en inkomen**.

We beschouwen dit als belangrijke domeinen om te streven naar gelijke kansen en gelijke rechten van personen met een handicap. Het zijn niet de enige domeinen natuurlijk. Denk maar aan toegankelijkheid, mobiliteit, vrije tijd, We hopen dat anderen inzetten op andere thema's.

De 6^e doelstelling gaat over een **sterk beleid voor mensenrechten** van personen met een handicap waarmaken. We hebben immers niets aan rechten die dode letter blijven. De 7de grote doelstelling ligt op het vlak van de beeldvorming, wat we binnen GRIP **de kijk op handicap** noemen. De kijk op handicap veranderen blijft voor GRIP een belangrijke doelstelling omdat we dit een hefboom vinden om tot inclusie te komen. We gaan dus voor een inclusieve kijk op handicap.

Deze 7 grote doelstellingen werken we verder uit binnen een doelstellingenkader op basis van de impactketting.

Input	acties	Output	outcome	Impact
Welke middelen zetten we in?	Welke acties zetten we op om onze output te realiseren?	Wat kan GRIP doen om invloed te hebben?	Wat kan er voor zorgen dat dit gebeurt? = hefbomen	Welke verandering willen we zien?
Vastleggen budgetten en personeel	Zie toolbox acties	Operationele doelstellingen	Keuze maken van tussen-doelstellingen	7 grote doelstellingen

We zijn er ons van bewust dat een opdeling in die 7 doelstellingen kunstmatig is. Alles heeft met alles te maken. Daarom hebben we veel oog voor hoe deze thema's verband houden met elkaar en zullen we in de concrete acties die we opzetten steeds de link met andere doelstellingen voor ogen houden.

Doelstelling 1:

Voldoende en gepaste ondersteuning om volgens eigen keuze zelfstandig te leven in de maatschappij

Om ten volle te kunnen participeren aan het maatschappelijk leven, hebben mensen met een handicap nood aan ondersteuning.

Het recht op ondersteuning wordt in Vlaanderen onvoldoende ingevuld. Het aanhouden van de wachtlijsten, tot zelfs het loslaten van de ambitie om die ooit op te lossen, toont aan dat het recht op ondersteuning van mensen met een handicap niet ten volle wordt erkend.

De verandering die wij willen bekomen is dat personen met een handicap steeds voldoende en gepaste ondersteuning krijgen om volgens eigen keuze zelfstandig te leven in de maatschappij.

Deze ondersteuning benaderen we met GRIP als een kwestie van mensenrechten. Dus niet vanuit een zorgdenken, maar vanuit een rechtendenken. Het recht op persoonlijke assistentie en eigen regie beschouwen we als hoekstenen om te kunnen spreken van gepaste ondersteuning én om te kunnen spreken van echte inclusie.

We baseren ons hiervoor op het art. 19.b van het VRPH:

“(Staten waarborgen dat) ...personen met een handicap toegang hebben tot een reeks van thuis, residentiële en andere maatschappij-ondersteunende diensten, waaronder persoonlijke assistentie, noodzakelijk om het wonen en de opname in de maatschappij te ondersteunen en isolatie of uitsluiting uit de maatschappij te voorkomen.”

Op dit moment merken we dat dit recht op ondersteuning in Vlaanderen heel arbitrair wordt ingevuld. Het PVF-decreet laat toe dat er een grote afstand blijft tussen de erkenning van de ondersteuningsnood en de uitkering van het budget waar men recht op heeft. Dit houdt de wachtlijsten in stand. GRIP wil de komende jaren inzetten op dit recht op ondersteuning door het juridisch kader te versterken. We zullen ijveren voor een scherpere decretale verankering van het recht op ondersteuning als hefboom om dit onrecht van de wachtlijsten weg te werken.

Het tekort aan ondersteuning noopt ons om bij momenten een activistische houding aan te nemen. Het recht op ondersteuning moeten we misschien wel afdwingen. En we dienen het huidige beleid met een kritische houding op te volgen.

We beseffen zeker dat “voldoende en gepaste ondersteuning om inclusief te leven” zich niet beperkt tot persoonlijke assistentie. Wij kiezen er als GRIP wel voor om persoonlijke assistentie in de kijker te zetten omdat we ervan overtuigd zijn dat dit een heel belangrijke hefboom is.

GRIP zal ook verder inzetten op het maatschappelijk draagvlak voor het recht op onafhankelijk leven. We onderschrijven het streven naar deinstitutionalisering, zoals opgenomen in het VRPH. Deinstitutionaliseren betekent mensen die in segregatie leven weer kansen geven op inclusie en voorkomen dat nieuwe mensen in een situatie van institutionalisering terechtkomen. Maar we willen deinstitutionaliseren vooral positief benoemen als ten volle leven in de maatschappij.

OUTCOME DOELSTELLINGEN

De hefbomen waar we op inzetten om deze verandering te bekomen:

- Persoonlijke assistentie is volledig en volwaardig uitgebouwd.
- Personen met een handicap hebben recht om eigen keuzes te maken voor ondersteuning.
- Het maatschappelijk draagvlak voor de principes van independent living zijn groter, bij personen met een handicap en in de samenleving en de overheid.

OUTPUT DOELSTELLINGEN

Wat GRIP zal ondernemen om invloed uit te oefenen op deze hefbomen:

OD 1: GRIP informeert en sensibiliseert personen met een handicap en de bredere bevolking over de principes van independent living en persoonlijke assistentie.

OD 2: GRIP legt een voorstel op tafel voor een nieuw decreet dat een volwaardige basis voorziet voor het recht op ondersteuning en persoonlijke assistentie.

OD 3: Met publieke en juridische acties voert GRIP de druk op rond het recht op ondersteuning.

EERSTE ACTIES IN 2022:

- We komen samen met andere verenigingen naar buiten rond het belang van persoonlijke assistentie, dit op basis van onze brochure en het manifest persoonlijke assistentie 2021.
- GRIP werkt aan een sterk onderbouwde beleidsnota ter ondersteuning van ons pleidooi voor een decretale verankering van het recht op ondersteuning.
- In 2021 is GRIP met een verzoekschrift naar de Raad van State getrokken. We volgen dit verder op in samenwerking met het advocatenkantoor Progress Lawyers Network.

Doelstelling 2:

Een inclusieve werkvloer

Door te werken kunnen we een inkomen verwerven, sociale contacten onderhouden en onze identiteit vorm geven. Voor mensen met een handicap is werken een belangrijke hefboom tot volwaardige inclusie.

Maar mensen met een handicap zijn nog steeds ondervertegenwoordigd op de arbeidsmarkt in Vlaanderen. Wanneer we de evolutie van de werkzaamheidsgraad bekijken, zien we voor personen met een arbeidshandicap in de afgelopen 10 jaar eigenlijk weinig vooruitgang.

De verandering die we willen bekomen is meer inclusie op de werkvloer. Dit zou inhouden dat de werkzaamheidsgraad van personen met een handicap aanzienlijk toeneemt. Dus dat mensen met een handicap veel vlotter dan nu een plaats kunnen innemen op de werkvloer.

Als het gaat over inclusief werk gebruikt GRIP de benaming echt werk. Met echt werk bedoelen we een betaalde job in een gewone werkomgeving. Daar dienen, indien nodig, ondersteunende maatregelen bij te pas komen. Maar het gaat wel degelijk om een job met loon naar werken in de reguliere economie.

Echt werk is wel degelijk een mensenrecht. In het artikel 27 van het VRPH wordt de overheid gewezen op haar opdracht om inclusief werk te voorzien:

“De staten die Partij zijn erkennen het recht van personen met een handicap op werk, op voet van gelijkheid met anderen; dit omvat het recht op de mogelijkheid in het levensonderhoud te voorzien door middel van vrij gekozen of aanvaard werk op een open arbeidsmarkt en in een open werkomgeving waar inclusie wordt bevorder en die toegankelijk is voor personen meteen handicap”.

In ons nieuw meerjarenplan zullen we voluit de kaart trekken van de werkgeversbenadering. We willen werkgevers betrekken als medestanders om inclusieve werkvloeren te maken. Daarom worden of blijven we partners in een aantal pilootprojecten rond inclusief werk, zoals de projecten Hands-on Inclusion, Change4inclusion en Ik verdien werk. En we zetten ook een aantal eigen initiatieven en projecten op.

OUTCOME DOELSTELLINGEN

De hefboomen waar we op inzetten om deze verandering te bekomen:

- Het maatschappelijk draagvlak voor een inclusieve arbeidsmarkt is groter.
- Er is voldoende ondersteuning (in eigen regie) op de werkplek.
- Jongeren met een handicap zetten vlot de stap van onderwijs naar inclusief werk.

OUTPUT DOELSTELLINGEN

Wat GRIP zal ondernemen om invloed uit te oefenen op deze hefboomen:

OD4: GRIP brengt onder de aandacht dat personen met een handicap recht hebben op betaald werk op de reguliere arbeidsmarkt en dat vrijwilligerswerk en begeleid werken hier niet aan voldoen.

OD5: GRIP richt zich naar de werkgevers en zorgt ervoor dat ze ondersteund worden om mensen met een arbeidshandicap tewerk te stellen.

OD6: GRIP ontwikkelt beleidsvoorstellen om het recht op ondersteuning in eigen regie op het vlak van arbeid te versterken. Deze beleidsvoorstellen worden op een sterke manier ingebracht op de beleidstafels en bij de politieke partijen.

OD7: GRIP brengt de drempels en de kansen in kaart op het vlak van transitie van onderwijs naar werk. Daarbij worden nieuwe pistes verkent om deze overgang te bevorderen.

EERSTE ACTIES IN 2022:

- GRIP is partner van de REVA beurs en organiseert een politiek debat over tewerkstelling op 21 mei.
- We blijven in 2022 structurele partner van de projecten Hands-on Inclusion en Change4Inclusion, twee ESF-projecten die werkgevers ondersteunen om inclusieve werkplekken te creëren.
- We volgen de ontwikkeling van het decreet Individueel Maatwerk op en schuiven onze beleidsvoorstellen naar voren die gericht zijn op meer ondersteuning van personen met een handicap in de reguliere economie.

Doelstelling 3:

Recht op inclusief onderwijs

Elk kind heeft recht op onderwijs, kinderen met een handicap evenzeer als een ander. Willen we evolueren naar een inclusieve samenleving, dan dienen we het onderwijs voor leerlingen met een handicap principieel en heel expliciet in te vullen als een recht op inclusief onderwijs.

De verandering die we willen bekomen is dat er wel degelijk een recht op inclusief onderwijs is.

In Vlaanderen zijn er met de invoering van het M-decreet en de ondersteuningsnetwerken wel stappen gezet om dit recht op inclusief onderwijs te versterken. Maar deze stappen zijn nog ontoereikend en op dit moment ziet het er naar uit dat er eerder stappen achteruit dan vooruit worden gezet. Punt is dat ouders die met hun kinderen de weg van het inclusief onderwijs willen inslaan, nog tegen heel wat drempels en weerstanden aanlopen.

Het artikel 24 van het VRPH is nochtans heel duidelijk: er dient toegewerkt te worden naar één inclusief onderwijssysteem. Het in stand houden van 2 onderwijssystemen, gewoon en speciaal/gesegregeerd, is niet in overeenkomst met de realisatie van inclusief onderwijs zoals voorzien in het VRPH.

GRIP is reeds jarenlang een van de voornaamste pleitbezorgers van het inclusief onderwijs in Vlaanderen en dat zullen we in het nieuwe meerjarenplan ook aanhouden. Standvastig in onze principiële keuze voor inclusief onderwijs zullen we verder inzetten op het versterken van het inschrijvingsrecht en het recht op ondersteuning. Met gerichte sensibiliserende acties mikken we op een breder maatschappelijk draagvlak voor inclusief onderwijs.

OUTCOME DOELSTELLINGEN

De hefbomen waar we op inzetten om deze verandering te bekomen:

- Het maatschappelijk draagvlak voor inclusief onderwijs is groter.
- Ieder kind kan zich inschrijven in de school van zijn/haar keuze.

- Er is recht op vrije keuze van / voldoende ondersteuning voor leerlingen in een inclusieve schoolcontext.

OUTPUT DOELSTELLINGEN

Wat GRIP zal ondernemen om invloed uit te oefenen op deze hefboomen:

OD8: GRIP zet gerichte acties op om het maatschappelijk én politiek draagvlak voor inclusief onderwijs te vergroten.

OD9: GRIP volgt nauwgezet het beleid op in verband met inclusief onderwijs en biedt hierover informatie en kritische reflectie (onder meer via artikelen op de website). GRIP is op dit vlak een referentie voor ouders met kinderen met een handicap / ook breder (pers, politiek...).

OD10: GRIP komt naar buiten met standpunten en beleidsvoorstellen op het vlak van inschrijvingsrecht en recht op ondersteuning. We gaan hierover het gesprek aan met beleidsmakers en politieke partijen. GRIP draagt er zo toe bij dat het inschrijvingsrecht juridisch afdwingbaar is en dat nodige en gepaste ondersteuning geboden wordt.

EERSTE ACTIES IN 2022:

- Om het draagvlak voor inclusief onderwijs te vergroten brengen we een filmpje uit dat de goede praktijk in beeld brengt.
- Met artikelen op onze website bieden we heldere informatie over de beleidsontwikkelingen op het vlak van inclusief onderwijs.
- We zetten het politieke lobbywerk verder naar aanleiding van de uitwerking van het decreet leersteun. Dit onder meer met een rondetafel voor parlementsleden in het voorjaar.
- We wijzen op het probleem van samenwerking tussen onderwijs en welzijn (situatie uitklaren) en brengen dit ter sprake bij beleidsmakers.

Doelstelling 4:

Zelfstandig en inclusief wonen in de maatschappij

Een eigen plek vinden, een geschikt huis, een thuis, in verbondenheid met andere mensen... personen met een handicap hebben net als iedereen het verlangen om te kiezen waar en met wie ze wonen.

Mensen met een handicap zoeken hun weg om zelfstandig en inclusief te wonen in de maatschappij, maar stoten op heel wat drempels wat betreft toegankelijkheid, betaalbaarheid, ondersteuning,

De verandering die we willen bekomen is dat mensen met een handicap vlotter toegang krijgen tot toegankelijke en betaalbare woningen. Dit is een belangrijke voorwaarde om meer dan nu zelfstandig en inclusief te kunnen wonen in de maatschappij.

Het artikel 19 van het VRPH stelt dit recht op wonen heel scherp:

“De Staten die Partij zijn bij dit Verdrag erkennen het gelijke recht van alle personen met een handicap om in de maatschappij te wonen met dezelfde keuzemogelijkheden als anderen en nemen doeltreffende en passende maatregelen om het personen met een handicap gemakkelijker te maken dit recht ten volle te genieten en volledig deel uit te maken van, en te participeren in de maatschappij, onder meer door te waarborgen dat:

a. personen met een handicap de kans hebben, op voet van gelijkheid met anderen, vrijelijk hun verblijfplaats te kiezen, alsmede waar en met wie zij leven, en niet verplicht zijn te leven in een bepaalde leefregeling;”

Deze doelstelling sluit sterk aan bij de eerste doelstelling rond het recht op ondersteuning. Voldoende en gepaste ondersteuning is een voorwaarde om te kunnen spreken van inclusief wonen. Ook hier volgen we het VRPH in de noodzaak aan deinstitutionalisering.

We zullen de komende jaren inzetten om binnen het woonbeleid in Vlaanderen meer aandacht te besteden aan de toegankelijkheid en de betaalbaarheid van private en sociale woningen. Zowel op het niveau van het Vlaams beleid als op het niveau van steden en gemeenten.

OUTCOME DOELSTELLINGEN

De hefboomen waar we op inzetten om deze verandering te bekomen:

- Er zijn meer toegankelijk en betaalbare private en sociale woningen die inclusief wonen mogelijk maken.
- Er is een verbreding van het systeem van huursubsidies / premies en huurprijsregulering.
- Het recht op wonen is onafhankelijk van de keuze voor ondersteuning. Voldoende ondersteuning is immers een belangrijke voorwaarde om te kunnen spreken van inclusief wonen.
- Het maatschappelijk draagvlak voor inclusief en zelfstandig wonen in de maatschappij is groter.

OUTPUT DOELSTELLINGEN

Wat GRIP zal ondernemen om invloed uit te oefenen op deze hefboomen:

OD11: GRIP informeert en sensibiliseert over zelfstandig en inclusief wonen, zowel naar personen met een handicap als naar de bredere bevolking / beleidsmakers.

OD12: GRIP stapt naar het beleid met concrete beleidsvoorstellen rond toegankelijke en betaalbare woningen voor personen met een handicap.

OD13: Het lokale niveau (steden en gemeenten) informeren en sensibiliseren / ondersteunen om te werken rond toegankelijke en betaalbare woningen en ondersteuning in de eigen buurt.

OD14: Eerstelijnsdiensten binnen de hulpverlening sensibiliseren rond inclusief en zelfstandig wonen.

EERSTE ACTIES IN 2022:

- We verzorgen drie artikels of publicaties over het thema wonen voor een relevant doelpubliek (bijvoorbeeld verhuurkantoren).
- We gaan met beleidsmakers in gesprek op basis van onze standpuntnota rond wonen en evalueren met hen of het vooruitgaat of achteruit met onze 10 speerpunten.
- We verkennen wat er op lokaal niveau evolueert rond toegankelijk en betaalbaar wonen (interne nota).

Doelstelling 5:

Een menswaardig inkomen

De inkomenspositie van mensen met een handicap is heel kwetsbaar. Achterstellingsmechanismen en aanhoudende tekorten in de sociale bescherming zorgen ervoor dat zij vaak moeilijk tot zelfs helemaal niet rondkomen.

De verandering die we willen bekomen is dat mensen met een handicap de garantie hebben op een menswaardig inkomen.

Het artikel 28 van het VRPH bepaalt dat personen met een handicap recht hebben op bestaanszekerheid en sociale bescherming:

“het recht van personen met een handicap op een behoorlijke levensstandaard voor henzelf en voor hun gezinnen, met inbegrip van voldoende voeding, kleding en huisvesting en op de voortdurende verbetering van hun levensomstandigheden”.

Een behoorlijke levensstandaard bereiken en behouden hangt van heel veel zaken af. Een van de prioriteiten voor GRIP is de prijs van de arbeid. Het hoort niet dat herberekeningen van uitkeringen bij het opstarten van een betaalde job ertoe leiden dat het totale inkomen maar beperkt verhoogt.

OUTCOME DOELSTELLINGEN

De hefbomen waar we op inzetten om deze verandering te bekomen:

- Er is een flexibele combinatie tussen vervangingsinkomen en betaald werk mogelijk en tegemoetkomingen en ondersteuning bij betaald werk kunnen behouden blijven.
- Het vervangingsinkomen is voldoende hoog om een menswaardig inkomen te bekomen.
- Mensen met een handicap zijn een expliciete doelgroep binnen het armoedebeleid.

OUTPUT DOELSTELLINGEN

Wat GRIP zal ondernemen om invloed uit te oefenen op deze hefboomen:

OD15: GRIP zorgt voor meer bewustwording over de kwetsbare inkomenspositie en de drempels voor een menswaardig inkomen.

OD16: GRIP brengt het perspectief van personen met een handicap aan binnen het armoedebeleid.

OD17: GRIP volgt nauwgezet het beleid op in verband met de combinatie van vervangingsinkomen en betaald werk.

EERSTE ACTIES IN 2022:

- Verdere focus op de integratietegemoetkoming vanuit de standpuntnota (2021).
- We gaan in dialoog met belangrijk stakeholders over hoe handicap meer aan bod zou kunnen komen in het armoedebeleid.
- We volgen de beleidsevolutie op in verband met de combinatie betaald werk en vervangingsinkomen en publiceren hierover in het najaar een laagdrempelig artikel.

Doelstelling 6:

Een sterk beleid voor mensenrechten van personen met een handicap

Na de ratificatie van het VRPH is de opname van het recht op inclusie en redelijke aanpassingen in de Belgische grondwet een belangrijke stap in de erkenning van de mensenrechten van personen met een handicap.

Maar het wettelijk vastleggen van mensenrechten betekent niet automatisch dat deze rechten ook ten volle worden waargemaakt.

De verandering die we beogen is een sterker beleid voor mensenrechten van personen met een handicap. We kijken er naar uit dat mensenrechten waar nodig ook kunnen afgedwongen worden.

GRIP zal blijven inzetten op een sterk gelijkekansenbeleid en de implementatie van het VRPH.

We willen nog scherper vertrekken vanuit een rechtenbenadering. Het recht op ondersteuning, het recht op inclusief onderwijs, het recht op werk... op beleidsvlak dreigen deze rechten een arbitraire of subjectieve invulling te krijgen, vaak vanuit een politieke ideologie. Nu het recht op inclusie en redelijke aanpassingen duidelijk zijn opgenomen in de grondwet, willen we de komende jaren deze rechten scherp stellen. Om ons daarbij te versterken starten we met een netwerk Handicap en Recht van experts en ervaringsdeskundigen. En we verkennen ook concrete juridische strategieën (individueel of collectief) zodat wetgeving effectief kan benut worden om rechten af te dwingen.

De implementatie van het VRPH zullen we de komende jaren van nabij blijven opvolgen, onder meer door het uitgeven van een 2de schaduwrapport en een betrokkenheid bij de monitoring, bijvoorbeeld door deelname aan de begeleidingscommissie bij Unia. Vanuit GRIP willen we er zeker op toezien dat de principes en de richtlijnen die vastgelegd zijn in het VRPH en die opgevolgd worden door het VN-comité voor de rechten van personen met een handicap, in Vlaanderen op een correcte manier weergegeven en nageleefd worden.

Na 3 jaar opstartsubsidie als project van GRIP, werkt NOOZO vanaf januari 2022 verder als onafhankelijke Vlaamse adviesraad handicap. We geloven dat goede beleidsparticipatie van personen met een handicap een sterke motor kan zijn om mensenrechten te realiseren. We zien wel een fundamenteel verschillende rol weggelegd voor een adviesraad als platform van verschillende verenigingen en een onafhankelijke mensenrechtenorganisatie die de rol kan opnemen als voortrekker en aanjager. GRIP zal verder lid blijven van NOOZO en bijdragen aan de adviezen die NOOZO opstelt. Maar GRIP zal als mensenrechtenorganisatie haar eigen koers blijven varen. Concreet betekent dit dat GRIP haar standpuntbepaling en keuze van strategieën niet laat afhangen van NOOZO. Het spreekt voor zich dat GRIP en NOOZO vaak rond dezelfde thema's zullen aan de slag zijn, maar omwille van een verschillend DNA zullen we dit anders benaderen en aanpakken. Het zal nodig zijn om dit verschil voor buitenstanders goed aan te duiden.

OUTCOME DOELSTELLINGEN

De hefboomen waar we op inzetten om deze verandering te bekomen:

- Een sterkere wetgeving en meer gebruik van de wetgeving om rechten af te dwingen (anti-discriminatiewetgeving en andere).
- Het VRPH wordt sterker toegepast.
- Personen met een handicap worden vanaf het begin actief bij beleidsontwikkeling over thema's betrokken. Dit onder het motto 'niets over ons zonder ons'.

OUTPUT DOELSTELLINGEN

Wat GRIP zal ondernemen om invloed uit te oefenen op deze hefboomen:

OD18: We ontwikkelen juridische strategieën om rechten van personen met een handicap af te dwingen.

OD19: We verkennen de mogelijkheden voor mensen met een handicap om individueel via rechtszaken hun rechten af te dwingen.

OD20: GRIP bevordert de implementatie van het VN-Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap.

OD21: GRIP zet zich verder in om NOOZO, de Vlaamse adviesraad handicap, uit te bouwen tot een sterk platform voor advies en beleidsparticipatie.

EERSTE ACTIES IN 2022:

- Om ons te versterken op vlak van juridische strategieën, starten we een netwerk Handicap en Recht op binnen GRIP, met deelname van ervaringsdeskundigen én juridische experts.
- GRIP neemt verder deel aan de begeleidingscommissie VN-Verdrag bij Unia.
- GRIP blijft het tweede schaduwrapport aanpassen aan de actualiteit en werkt dit af op het moment dat best aansluit bij de behandeling door het VN-comité in Genève.

Doelstelling 7:

De inclusieve kijk op handicap

We gaan ervan uit dat maatschappelijke verandering en bewustwording hand in hand gaan. Daarom heeft GRIP al sinds de beginjaren ingezet op de beeldvorming over mensen met een handicap, wat we de kijk op handicap noemen. En we zullen dit blijven doen.

De verandering die we beogen is dat er een inclusieve kijk op handicap komt. Dit betekent dat mensen met een handicap worden gezien als volwaardige burgers en dat meer mensen en beleidsmakers ervan overtuigd zijn dat inclusie een recht is en geloven in de realisatie ervan.

In 2020 vroeg GRIP aan Indiville om een bevraging te organiseren bij 1000 Vlamingen over de kijk op handicap. Daaruit blijkt dat de houding van de Vlaming ten aanzien van personen met een handicap eerder positief is. Maar we stellen ook vast dat de gemiddelde Vlaming nog onbeslist is als het gaat over de inclusie van personen met een handicap.

We willen onze pijlen richten op mediamakers om mensen met een handicap vanuit een inclusievisie in beeld te brengen. Daarnaast willen we ook mensen met een handicap ondersteunen om een actieve rol op te nemen op het vlak van media, kunst en cultuur.

Sensibilisatie met impact is een grote uitdaging. Daarom werken we een goed doordachte sensibilisatiestrategie uit. In de eerste jaren van het meerjarenplan zullen we daar nog verder op inzetten.

OUTCOME DOELSTELLINGEN

De hefboomen waar we op inzetten om deze verandering te bekomen:

- Personen met een handicap worden gezien als volwaardige burgers in een diverse en inclusieve maatschappij.
- Personen met een handicap zijn zich bewust van hun rechten en kunnen/durven deze gebruiken als basis bij het maken van hun keuzes; ze hebben een evenwaardig zelfbeeld en denken inclusief.

- Media, kunst en cultuur geven personen met een handicap voldoende en op inclusieve wijze weer. Personen met een handicap kunnen hier zowel actief (creatie) als passief (participatie) aan deelnemen.

OUTPUT DOELSTELLINGEN

Wat GRIP zal ondernemen om invloed uit te oefenen op deze hefboomen:

OD22: GRIP situeert haar visie in de geschiedenis rond handicap en de nieuwe tendensen met betrekking tot kijk op handicap en communiceert hierover via diverse wegen naar buiten.

OD23: GRIP zet nieuwe strategieën in om mensen met een handicap aan te zetten tot meer bewustwording en actie op het vlak van hun mensenrechten.

OD24: GRIP brengt het verhaal van mensenrechten van personen met een handicap en inclusie aan bij andere maatschappelijke bewegingen en gaat hier samenwerkingen rond aan.

OD25: GRIP informeert en sensibiliseert mediamakers en de brede cultuursector in verband met de inclusieve kijk op handicap.

OD26: GRIP ondersteunt mensen met een handicap om een actievere rol op te nemen in alle aspecten van media en cultuur.

EERSTE ACTIES IN 2022:

- We ondernemen specifieke acties om het kruispuntdenken binnen GRIP te versterken.
- We verkennen de mogelijkheid om een eigen 'tv programma' te maken over inclusie (werktittel Studio Inclusie).
- Verderzetting van de reeks filmvoorstellingen Defiant Lives (met bespreking), steeds in samenwerking met een partnerorganisatie.
- We houden de samenwerking met de VRT aan, dit betekent onder meer deelname aan kernoverleg en jurering diversiteitstrofee

4. KWESTIE VAN ORGANISATIE

Bij de aanvang van dit meerjarenplan bestaat GRIP meer dan 20 jaar. We kiezen er bewust voor om de rol te blijven opnemen van voortrekker en aanjager op het vlak van inclusie en gelijke rechten voor personen met een handicap. Dit vraagt om een sterke, krachtige organisatie. Het gaat hier om uitdagingen op organisatievlak. We benoemen een aantal organisatorische uitdagingen: kwestie van organisatie (KO).

KO1: communicatie en publicaties

Met GRIP willen we sterk en eigentijds communiceren. De publicaties waarmee we naar buiten komen verzorgen we op en top.

KO2: juridische actie

Juridisch activisme wordt in het meerjarenplan een vast onderdeel van onze strategie. We willen ons als organisatie versterken om, waar aangewezen, juridische acties op te zetten.

KO3: publieke actie

Publieke acties worden in het meerjarenplan een vast onderdeel van onze strategie. We willen ons verder versterken, om waar en wanneer aangewezen, publieke acties op te zetten.

KO4: zelforganisatie (bestuur)

GRIP is ontstaan op initiatief van mensen met een handicap en contextfiguren. Zij sturen, op bestuursniveau, de organisatie aan. We willen de zelforganisatie binnen GRIP zeker behouden en waar mogelijk versterken.

KO5: zelforganisatie (ervaringsdeskundigheid)

Ervaringsdeskundigheid is een belangrijke basis voor de inhoudelijke werking van GRIP. Ervaringsdeskundigen worden betrokken, onder meer via de thematische netwerken.

KO6: samenwerkingen

De verandering die we willen bekomen op het gebied van elk van onze doelstellingen, kunnen we beter bereiken door samen te werken met andere personen en organisaties. We gaan daarom heel doordacht samenwerkingen aan.

KO7: lokale acties

GRIP richt zich doorgaans op het Vlaamse (beleids)niveau. De komende jaren verkennen we de mogelijkheden om vanuit GRIP acties op te zetten op het lokale niveau. En we willen ook steden en gemeenten ondersteunen in hun beleid op het vlak van inclusie van personen met een handicap.

KO8: vormingsaanbod

GRIP is geen echte vormingsdienst. We zijn wel bereid om de expertise waarover we beschikken te delen via vormingen.

KO9: personeelsbeleid

Het personeel van GRIP is een kostbaar maar ook kwetsbaar goed. We houden een personeelsbeleid aan met zorg voor werkbaar werk en efficiënte inzet.

KO10: duurzame organisatie en financiering

We willen als GRIP stevig staan om als organisatie ook in de toekomst met dezelfde kracht te blijven doorwerken. Een belangrijk element daarbij is de nodige financiële armslag.